

VIKINGERNES GUDER

Aserne	I den nordiske mytologi tilhører en gren af gudeslægten
Vanerne	Tilhører en anden gren af gudeslægten
Asgård	Her bor Aserne
Midgård	Her bor menneskene
Udgård	Jætternes tilholdssted i Jotunheim
Valhal	De faldnes hal
Hel	Det mørke dødsrige
Ragnarok	Næsten alle aser stod til at blive dræbt ved ragnarok, da skulle et frygteligt slag finde sted mellem Odins og Lokes hære.
Bifrost	Regnbuebro mellem Asgård og Midgård
Grungner	Odins magiske spyd, med spydskaft af Yggdrasils hellige træ
Mjølner	Thors hammer
Hugin og Munin	Odins to ravne, de flyvende budbringer
Fenrisulven	Den grådige ulv, der ved Ragnarok skal dræbe Odin
Midgårdsormen	Loke og Argrbodas afkom
Jotunheim	Jætternes bolig, en snedækket ødemark ved Nordpolen
Sleipner	Odins ottebenede hest
Tandgnjost	Den ene af de to bukke der trak Thors stridsvogn
Tandgrisner	Den anden af de to bukke der trak Thors stridsvogn
Draupner	Odins eventyrlige ring
Yggdrasil	Verdenstræet
Gleipner	Kæden der lænkede Fenrisulven

Odin	Den øverste Gud
Thor	Tordenguden
Tyr	Krigsgud
Ægir	Havgud
Balder	Godhedens gud
Brage	Søn af Odin og jættekvinden Gunlød
Forsete	Retfærdighedens gud. Søn af Balder og Nanna
Freja	Kærlighedsgudinde
Frej	Frugtbarhedsgudinde
Frigg	Jordens og luftens gudinde, Odins hustru
Gefion	Frugtbarhedsgudinde
Heimdall	Gudernes vagtmand
Idun	Iduns gyldne æbler holdt guderne evig unge
Hermod	Søn af Odin og Frigg, broder til Balder og Høder
Høder	Søn af Odin og Frigg, broder til Balder og Hermod
Hymner	Jætte og fader til krigsguden Tyr
Sif	Thors kone
Mimer	En vis gammel mand

Sigyn	Lokes trofaste kone
Angrboda	Lokes frille og mor til tre uhyrer, Midgårdsormen, Fenrisulven og Hel
Loke	Stridbar lurendrejer
Hel	Datter af Loke og jættekvinden Angrboda
Tøkk	Den hjerteløse jættekvinde, der græder tørre tårer

Odin

Odin, stormen, kampgud og asernes konge, altid jagende om på vilde rejser, ridende på stormhesten Sleipner, der har otte ben. I stormen fører han de dødes sjæle afsted til det mørke dødsrige Hel, eller til Valhal, de faldnes hal, som lå i Asgård. Han er de faldnes gud, og sejrens giver, og han er derfor især påkaldt af krigerne. Tillige er han Gud for visdom, trolddom og digtning.

Odin er søn af Borr og jætten Bestla, og er gift med gudinden Frigg. Sammen har de sønnerne Balder og Høder. Odin har også sønnen Thor, med jætten Jord. Af andre sønner er der Brage, Tyr, Vidar, Hermod og Vale. Odin har også kærester blandt menneskene, og vikingerne troede at nogle høvdingefamilier stammede fra Odins kærester.

Odin har kun et øje, den anden ofrede han for et slurk af Mimers Brønd, og blev derved den klogeste af guderne. Han vandt sig også indsigt ved at lade sig hænge i ni dage i verdenstræet Yggdrasil. Denne frivillige død og den efterfølgende genopstandelse ved trolddomshjælp gav Odin større visdom end nogen anden.

Frigg, Odins kone bor i Gladshjem i sin bolig Fensalene. Frigg der er lige så klog som Odin, kan også se ind i fremtiden. Hun giver ham ofte gode råd, som han dog ikke altid retter sig efter.

Odin sidder på Lidskjalv, der er det højeste af 13 højsæder i Valhal, og når han sidder her, kan han med sine øjne se ud over hele verden.

Ved hans fødder ligger de to ulve Gere og Freke der hjælper ham i krig. Serveres der mad for Odin, giver han det omgående videre til ulvene. Odin drikker kun vin.

Odins to trofaste ravne, Hugin og Munin, der sidder på hans skuldre, hvisker ham nyheder fra hele verden.

Sleipner, hesten med de otte ben, bruger Odin når det skulle gå stærkt. Den kan løbe på land, på vand og i luften, og når menneskene i Midtgård kunne høre det buldre og suse i uvejrsskyerne, forestillede de sig at Odins spøgelseshær fejede hen over himlen som en forvarsel om dommedag.

Odin har et spyd, Gungner, lavet af dværgene, og kommer Odin i knibe, kaster han blot sit spyd, der altid går lige igennem det han sigter efter. Kaster han Gungner hen over en hær, vil den tabe slaget, og krigerne vies til døden.

Odins guldring Draupner, lavet af dværgen Sindre, drypper hver niende nat, otte nye guldringe, og var symbolet på hans magt og rigdom.

Odins popularitet som krigsgud og øverste gud viser, hvor vigtig krig har været i vikingetid.

Onsdag er Odins dag.

Thor

Thor er tordenguden, og en af aserne.

Han er søn af Odin og jættekvinden Jord, også kaldet Fjörgun.

Thor er gift med Sif, og hun er mor til hans søn Modi og datter, Trud.

De boede i Trudvang, på gården Bilskirner, der lå i Asgård.

Når Thor kørte med høj fart i sin stridsvogn, forspændt sine to gedebukke, Tandgnost og Tandgrisner frembragte han torden og rumlen fra vognens hjul, og lyn fra bukkenes hove, så det kunne ses og høres i Midgård, hvor menneskene bor, når han kørte hen over de fjeldlignende skyer.

Thors farligste våben er hammeren Mjølner, som gør ham til den stærkeste af guderne. Mjølner ramte altid sit mål og vendte efterfølgende tilbage til Thors hånd.

Han havde også styrkebæltet Megingjord, som fordobler hans styrke. Han har også et par jernhandsker på når han bruger Mjølner.

Når Ragnarok kommer, slår han Midgårdsormen ihjel, men i kampen får han en masse gift på sig og dør.

Torsdag er opkaldt efter Thor.

Tandgnost (betyder tænderskærer)

Tandgrisner (betyder tandhævsser)

De to bukke kunne forsyne Thor med kød, når bare alle deres knogler var tilbage efter madlavningen. Thor svingede så sin magiske hammer over deres skind og ben, hvorpå bukkene blev kaldt til live.

Thors kamp med Midgårdsormen, en mægtig verdensslange, som guderne engang kastede i havet, og som efterhånden har vokset sig så stor at den kan nå omkring hele jorden og bide sig selv i halen. Denne slange er et uhyre og er af jætteslægt.

Når Thor drager på fisketur forsøger han at få Midgårdsormen til at bide på krogen. Engang lykkedes det, og da Thor havde trukket den ildspydende Midgårdsorm op over rælingen blev Thors ledsager, som var jätte, så bange at han huggede fiskesnøren over, så uhyret sank tilbage i havet.

At Thor har været en vigtig gud kan ses på runestenene. Thors hammer blev indhugget i stenene med runeskriften " Thor vie (hellige) disse runer". Thors hammer blev også båret som en halssmykke, der skulle værne ejeren mod alt ondt.

Over hele landet vidner mere end 200 navne om Thorsdyrkelsen f.eks. Torben, Terkel, Thyre, Toke, og bynavne Thorsager, Thorshøj, Thorsø osv.

Tyr

Tyr er en vældig kriger og frygtet af jætterne, og er en af de modigste og klogeste guder. Han lader de tapreste og de dristigste sejre i krig, og han er en blodtørstig krigsgud.

Han er en af de største jættedræbere.

Tyr har kun en arm. Den anden bed Fenrisulven af, da Tyr lænkede den med kæden Gleipner.

Mange stednavne er opkaldt efter Tyr f.eks. Tissø, Tisvilde (Tyr's Kilde), Tirstrup, Tistrup, Tirslunde, Tislund og Tirsbjerg.

Nogle steder sammenlignes Tyr med den græske gud Zeus. Tirsdag er Tyr's dag.

Loke

Loke er søn af jætten Farbute og Laufey. Han har med sin kone Sigyn, sønnerne Narfe og Vale.

Med en anden jættekvinde Angerbode, "Sorgvoldersken" der kom fra jernskoven, har han avlet de frygtelige uhyrer Hel, Fenrisulven og Midgårdsormen.

De voksede op hos jætterne i Jotunheim, men da Loke så dem, sendte han et par guder ud for at hente dem til

Asgård, for at uskadeliggøre dem, idet han forudså at de kunne bringe ulykke over Aserne.

Loke kastede Midgårdsormen langt ud i havet for at den skulle drukne, men i stedet voksede den sig så stor, at den nåede hele vejen rundt om jorden, og kunne bide sig selv i halen.

Hel blev sendt til Niflheim, hvor hun blev dronning i dødsriget.

Fenrisulven lignede en sød lille hundehvalp da den kom til Asgård, men blev hurtigt stor og glubsk, at kun Tyr kunne nærme sig den og give den mad.

Loke stammede fra slægter der var gudernes modstandere, men mytologien fortæller, at han i tidernes morgen blandede blod med Odin. Således blev de fostbrødre, og på den måde blev Loke optaget i gudernes kreds.

Loke er både smuk og snedig, og han har tit snydt både guder og jætter, og er derfor tit uvenner med guderne. Selvom Loke kan være rigtig ondskabsfuld, beholder guderne ham alligevel i Valhal. Loke er nemlig god til at løse problemerne igen.

Da Loke var skyld i Balders død, fik guderne nok af ham.

De fangede ham og hans to sønner Nar og Vale. Så forvandlede de Vale til en ulv, der straks dræbte broderen Narfe.

Loke blev ført til en hule, hvor han blev lænket til tre sten, med tarmene fra hans søn Narfe. Da Loke var bundet forvandlede tarmene til jern.

Der blev hængt en slange over ham, som dryppede gift i hans øjne. Lokes kone Sigyn prøvede at hjælpe ham ved at samle giften i et fad. Men fadet skulle tit tømmes. Så vrider Loke sig i smerte, så hele jorden skælver.

Loke optræder i mange forklædninger, bl.a. som jættekvinden Tøk, der hjalp den blinde Høder med at ramme Balder med misteltenen. Det var også Loke i den samme forklædning som Tøk, da hun blev spurgt, om hun ville græde for Balder, svarede Loke forklædt, Tøk græder kun tørre tårer, og så måtte Balder blive hos Hel i dødsriget.

Balder

Balder er søn af Frigg og Odin.

Han er den bedste, den smukkeste, og alle lovpriser han, skriver Snorri i sin Edda.

Balder er gift med Nanna, og de har sønnen Forsete, der er gud for retfærdigheden.

Balder og Nanna bor i Asgård, på gården Bredeblik, hvor intet ondt findes.

Balder fik på et tidspunkt et mareridt, hvor han så sig selv dø, og tog dette som et varsel. Hans mor Frigg fik derfor alt i naturen til at love at de ikke ville gøre Balder fortræd, undtagen misteltenen.

Det finder Loke ud af, og han fik lavet en pil af misteltenen, og fik Balders blinde bror Høder til at skyde den mod Balder.

Det frygtelige sker, pilen rammer Balder, som falder død til jorden, og guderne er lamslåede. Det ufattelige skete, at døden ramte lige midt i deres egen verden.

Hermud, Balders bror, blev sendt til Hel, for at overtale hende til at frigive Balder, og at tilbyde en løsesum for Balder. Han brugte Odins ottebenede hest, Sleipner til turen.

Balders kone, Nanna døde af sorg, og man lagde hendes og Balders afslæede legemer på et ligbål, anbragt på et skib, som man antændte og lod drive til søs i lys lue.

Hermud nåede frem til Hel, og her fandt han sin broder Balder. Da han fremsagde sit ærinde om at Balder frigivet sagde Hel, at Balder kunne blive fri på en betingelse, og det var at alle væsner i de ni verdener, døde som levende, ville græde for Balder.

Budskabet blev udsendt, og snart græd alt og alle, selv stenene, men Tøkk, en jættekvinde (i Lokes forklædning) sagde, Tøkk græder kun tørre tårer. Og det betød at Balder blev hos Hel.

Balder er en af de guder der genopstår efter ragnarok.

Høder

Høder er Odin og Friggs søn, og bror til Balder.

Høder er blind, men alligevel dræber han sin broder Balder med en pil, da Loke forklædt står bag Høder og tager sigte for ham.

Balder fortalte om sine drømme, hvor han så sig dø, og hans moder Frigg fik et løfte fra alle væsner i hele verden, et løfte der betød at de ikke måtte skade hendes søn Balder. Alt blev spurgt, undtaget misteltenen, som man mente var så ubetydelig at den ingen skade kunne gøre.

Men det hørte Loke, og fandt misteltenen, og brugte den som pil, da han stod forklædt bag den blinde Høder, og ville hjælpe ham.

Misteltenen havde ikke givet løfte om ikke at skade Balder, så pilen gik lige gennem ham, og Balder faldt død om.

Guderne er lamslåede, den bedste af alle guder er blevet dræbt.

Høder bliver straffet med døden, og begge brødre ender hos Hel.

Heimdall

Heimdall er født af ni jættekvinder, og faderen er ukendt. Han hørte så godt at han kunne høre græsset gro. Hans syn var så godt at han kunne se 100 mil væk, både i lys og mørke.

Heimdalls opgave er at stå vagt ved regnbuen Bifrost, som forbandt Asgård og Midgård. Heimdall passer på at ingen jætte kommer over Bifrost.

Ved Ragnarok stod han klar til at blæse i gjallarhornet, som kan høres over hele verden, og derved advare guderne hvis jætterne kommer.

Heimdall bor på gården Himmelbjerg.

Idun

Idun var den gudinde der vogtede over gudernes magiske æbler, ungdommens æbler.

Hun var gift med skjalde og digterguden Brage.

Guderne havde det ligesom menneskene, de blev gamle og døde, men hvis de spiste af Iduns æbler, fik de straks ungdommen igen, og derfor kunne guderne leve meget længe.

Engang var Odin, Loke og Høner på rejse og ville stege en okse.

Selv om oxen var længe over bålet, var den stadig rå. Da lød en stemme oppe fra træet over dem. Det var en ørn der krævede lidt af oxen, så ville de kunne stege den. Men den tog så meget at Loke blev gal og slog den med en jernstang. Ørnen greb fat i jernstangen, og Loke kunne ikke slippe.

Ørnen fløj højt op og Loke blev bange, og han måtte love ørnen, at lokke Idun ud af gudernes verden.

Loke fortalte nu Idun at han havde fundet nogle ganske særlige æbler med stor kraft. Idun ville gerne se dem, og tog sine egne æbler med for at sammenligne, og udenfor gudernes verden greb ørnen hende og fløj hende til jætterne.

Det var jætten Tjasse, der i skikkelse af en ørn, der havde bortført hende.

Der gik lang tid før guderne fandt ud af at Idun og Loke var væk. Guderne begyndte at blive gamle og svage, og frygten for døden bredte sig i Asgård.

Odin drog afsted for at finde Loke, og derefter tvang Odin ham til at bringe Idun og hendes æbler tilbage.

Loke lånte Frejas falkedragt og fløj til Tjasses gård. Her tryllede han Idun om til en nød og fløj afsted med hende. Tjasse fulgte efter som ørn, men da guderne så ham, samlede de høvlspåner ved Asgårds mur. Da Loke og Idun var indenfor tændte de høvlspånerne, og Tjasses vinger brændte. Han styrtede ned, og guderne dræbte ham.

Loke gav Idun hendes skikkelse igen, og hun gav de hensygnende guder æbler, og de blev unge igen.

Ragnarok

Ragnarok kender vi fra eddadigtet, Vølvens Spådom, og er en historie om verdens undergang. I Midgård begynder ragnarok med Fimbulvinter, tre vintre uden somre imellem, og der vil være voldsomme snestorme med hård frost. Det bliver så voldsomt at jorden begynder at skælve, bjergene smuldrer og træerne bliver revet op.

De tre uhyrer som Loke avlede med Angrboda, kunne guderne ikke stille så meget op imod. Fenrisulven kommer løs af sin magiske kæde Gleipner. Den løber over hele verden med opspilet gab, underkæben langs jorden og overkæben langs himlen, og på sin vej sluger den alt. Til sidst sluger den solen og månen. Midgårdsormen som når hele vejen rundt om jorden, og ligger på havets bund, kommer nu frem. Den pisker havet op så der bliver oversvømmelse på jorden.

Loke sejler hen over det oprørte hav med sin hær, som består af kæmpestore jætter, og får følgeskab af sin søster Hel. Hun bryder op fra Niflheim med sin blege dødehær. Hærene fortsætter mod Vigrid sletten.

Valkyrierne var Odins frygtingydende krigeriske skjoldmøer, der samlede de heltedige døde krigere op fra slagmarken, og førte dem til Valhal, hvor de blev trænet og holdt i kampform til Ragnarok. Med denne hær var Odin klar til at tage kampen op mod Lokes frygtingydende hær.

Heimdall blæser i Gjallarhornet, og guderne samles til rådslagning, og gør klar til kamp.

Odin og Lokes hære mødes på Vigrid sletten i et kæmpeslag. Odin kæmper mod Fenrisulven, og bliver dræbt, men hans søn Vidar den Tavse, dræber Fenrisulven. Thor kæmper mod Midgårdsormen, og slår den ihjel, men Thor omkommer efter ni skridt af sårene han havde fået. Loke og Heimdall kæmper mod hinanden og dør begge.

Hele verden går i brand, og jorden synker ned i den kogende hav. Krigen mellem guder og jætter er forbi, og næsten alle guder, jætter og mennesker er døde.

Vølven som er en spåkvind fortæller, at efter Ragnarok, vil verden genopstå. To mennesker, Liv og Livtraser overlevede, og af deres afkom stammer menneskeslægten. Der var kun få guder der overlevede, bl.a. Balder, Vidar, Høder, Magni, Modi og Vale.